

SOVÍČKA

Čas radosti

Čas radosti, veselosti svetu nastal nyní,
porodila Spasiteľa Mária bez viny:
v jasliach v Betleheme, na slame, na zime,
leží malé Dieťa milé: Pán zeme, Pán zeme.

Aké veci ľudia všetci oddávna čakali,
to anjeli dnes veselí nám už zvestovali.
A preto plesajme a Bohu ďakujme,
pacholiatku, nemluvniatku, spievajme, spievajme.

A HRDLIČKA HRKÚTALA

*A hrdlička hrkútala,
Ježiškovi cukru dala,
a tá pinka pin, pin, pin,
narodil sa Boží syn.*

*A pastieri zaspievali,
Ježiškovi dary dali,
Gašpar, Melicher, Baltazár,
tiež mu priniesli drahý dar.*

*A my pekne pri jasličkách
spustíme mu na husličkách.
Zahrajte tíško, husličky,
zaspi Ježiško maličký.*

TICHÁ NOC

Tichá noc, svätá noc!
Všetko spí, všetko sní,
sám len svätý bdie dôverný pár,
stráží Dieťaťko, nebeský dar,
sladký Ježiško spí, sní,
nebeský tíško spí, sní.

Tichá noc, svätá noc!
Anjeli zleteli,
najprv pastierom podali zvest',
ktorá svetom dnes dáva sa niest':
Kristus Spasiteľ je tu,
tešiteľ sveta je tu!

Tichá noc, svätá noc!
Nežná tvár, lásky žiar,
božsky rozsieva v jasličkách tam:
bije záchranná hodina nám,
v Tvojom zrodení Boh, Syn,
Ježiško, Láska, Boh, Syn.

Ako slávia Vianoce ľudia v ďalekých krajinách?

www.logos.co

*Je december. Vonku fučí ľadový vietor, cesty miznú v závejoch snehu,
v kozube praská oheň, kuchyňa rozvoniava vanilkou.*

V rádiu hrajú koledy, v obývačke svieti ozdobený stromček.

Mamička v kuchyni pripravuje slávnostnú vianočnú večeru.

Vypráža kapra, varí kapustnicu. Tak nejako si pamätajú Štedrý večer mnohí z nás.

*Aj keď sa Vianoce po celom svete oslavujú ako pripomienka Ježiškovho narodenia,
zvyky a tradície sú niekedy veľmi odlišné.*

*Ale či už sú vonku snehové záveje, alebo páli tropické slnko,
všade, na celom svete, majú svoje podmanivé čaro.*

ADVENTNÝ VENIEC

Je novým a obľúbeným zvykom.

Prvé zmienky o adventnom venci pochádzajú z polovice 19. storočia z bohatého mesta Hamburg.

Objavil sa na dverách sirotinca.

Bol vyrezávaný z dreva s malou pokladničkou, do ktorej mohli ľudia hádzať vianočné milodary pre osirelé deti.

Odtiaľ prenikol do Európy, kde sa zhotovoval zo zelených čečinových vetvičiek, ktoré vyjadrovali večný život, ktorý veriacim prisľúbil Ježiš.

Tvar venca symbolizuje jednotu a plameň sviečky plameň lásky každého človeka.

Zvestoval nádej i očakávanie príchodu Spasiteľa.

Adventný veniec zvyčajne zdobia štyri sviece. Každú nedeľu sa zapaluje jedna.

AUSTRÁLIA

Zatiaľ, čo sa u nás lyžujeme či korčuľujeme a vonku mrzne, v Austrálii vrcholí leto. Štedrý deň pripomína skôr piknik pod šírým nebom s hamburgerom, zeleninovými šalátmi, chladenými nápojmi a opaľovacími krémami.

V Austrálii sa prelínajú kultúry z celého sveta, preto aj vianočné tradície sú tu pestré a rôznorodé.

K miestnym tradíciám patria vianočné návštevy a posielanie vianočných pohľadníc a blahoželaní. Ľudia súťažia medzi sebou o to, kto bude mať viac pohľadníc. S hrdosťou ich upevňujú farebnými štipcami na šnúru okolo stola.

BRAZÍLIA

Vianočné tradície sú ovplyvňované kultúrnou a náboženskou rôznorodosťou obyvateľov Brazílie. Prelínajú sa tu zvyky Indiánov, budhistov, kresťanov i moslimov. Väčšina z nich dodržiava vianočné zvyky svojej domoviny.

Ihličnany sú tu veľmi drahé, väčšina vianočných stromčekov je umelých s množstvom pestrofarebných ozdôb, presne v duchu - čím farebnejší, tým lepší.

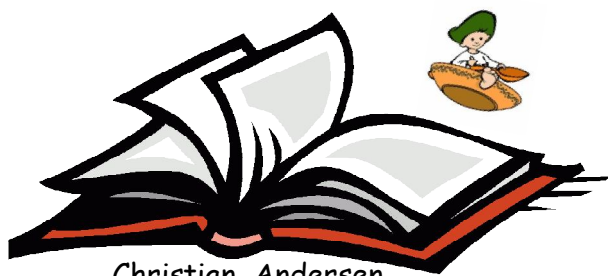
Večer si Brazíľčania pochutnávajú na pečenom moriakovi, ovci, či morských rybách.

Dánsko

Vianočnú tradíciu ovplyvnil Hans Christian Andersen a jeho vianočná rozprávka. Najobľúbenejším stromčekom je smrek. V Dánsku sa dodržiava stará tradícia - víťanie vianočného posla. Ten na Štedrý deň zaklope na dvere a prináša naozaj zvláštny darček. Býva ním napríklad kytica slamienok, otep sena, alebo obrovská škatuľa, ktorá je zabalená aspoň v 10 vrstvách vianočného papiera. Darček musí byť vždy veľmi osobný.

Tradičným dánskym vianočným jedlom je hus alebo bravčová pečenka s kapustou, pečená treska, horúca ryža zaliata mliekom, ako dezert je obľúbený ryžový nákyp s vianočnou mandľou. V dánskom vianočnom mestečku si môžeme kúpiť miestnu špecialitu - ručne maľovaný vianočný tanier s vianočnou tematikou.

Christian Andersen

Holandsko

Veľká pozornosť sa venuje v Holandsku sviatku SINTERKLAAS, ktorý sa slávi - podobne ako náš Mikuláš - 5. decembra. Deti si zavesia ku krbu topánku alebo pančuchu, v ktorej sa im do Vianoc hromadia sladkosti a malé darčeky.

Štedrý deň slávia Holanďania v rodinnom kruhu, nasledujúci sviatok - 25. 12. s priateľmi. Na sviatočnú večeru jedia morku s opečenými zemiakmi, ako múčnik sa podáva sladký koláč s mandľami.

Deti nachádzajú darčeky pred dverami vo veľkom vreci. Darčeky nosí dobrý deduško Sinter Klaas. Podľa legendy prichádza zo Španielska loďou. Nosí plášť ohnivočervenej farby. Vznáša sa nad domami a do komínov sype darčeky. Pri rozdávaní darčekom mu pomáhajú Čierni Petrovia a muríni.

Francúzsko

Vo Francúzsku už tradične roznáša darčeky Pere Noel. Bielovlasý deduško s bielymi vlasmi a bielou bradou, zvyčajne celý v bielom. Nadeľuje darčeky do topánok alebo čižiem.

Rozdávanie darčiekov predchádza hostina na francúzsky spôsob - ustrice, slimáky, biele klobásky, mušle, rybia polievka a moriak. Na stole nesmie chýbať kaviár, údený losos a žabie stehienka. Ako dezert sú obľúbené čokoládové rolády v podobe vianočného polienka. Francúzi jedia radi, mnoho a veľmi, veľmi dlho.

Obľúbenou zábavou je rozdávanie konfiet - malých bonbónikov v pestrých papieroch, na ktorých je napísané vianočné želanie alebo malá veštbá budúcnosti.

Nemecko

Už od prvého adventného dňa sa všade objavujú adventné vence a adventné kalendáre. Deti každý deň otvoria jedno okienko s dátumom a pochutnajú si na maškrtke. V tomto období začínajú v mestách adventné trhy.

Rovnako ako u nás prichádza najskôr prvý posol Vianoc - svätý Mikuláš. Svoju nádielku necháva vo vyčistených detských topánkach. Ak si deti topánky nevyčistia, dostanú len mrkvu, zemiak a niekedy uhlie.

Vianočný stôl sa nezaobíde bez pečenej husi, pečenej kačice a ostatnej hydiny. Na stole nechýba ani klobáska so zemiakovým šalátom a rybou - kaprom. V Nemecku sa pečú koláče ešte pred začiatkom adventu - perníčky a placky s plevou. Nemecké Vianoce symbolizuje krásny zdobený stromček a betlehem.

Tak ako u nás, darčeky nosí Ježiško. Pomáha mu aj vianočný duch - volajú ho Weinachtsmann. Je to starý ryšavý mužiček oblečený do plášt'a s kapucňou.

Taliansko

Podľa dávnej tradície sa v uliciach Ríma objavujú pastieri. Nosia tradičné tirolské klobúčiky zdobené stužkami a pri svojom pochode mestom hrajú na píšťaly a flauty. Zastavujú sa v mestách a hrajú Ježiškovi vianočné uspávanky.

Aj tu sú Vianoce rodinným sviatkom. Taliani chodia na bohoslužby, navštevujú kostoly, ulicami znejú koledy. V žiadnej domácnosti nesmú chýbať jasličky, ktoré sa už tradične dedia. Symbolom Vianoc je vianočný stromček.

Na večeru sa už tradične servírujú ryby- hlavne úhor, raky, pečené kurčatá, zverina a slaná kukuričná kaša. Ako múčnik sa zvyčajne servíruje turecký med s orieškami a gaštanové pyrė.

Deti dostávajú darčeky 24. decembra večer alebo 25. decembra ráno. V iných častiach Talianska je to až na sviatok Troch kráľov a dokonca niekde až 7. januára. Darčeky nosí Befana, stará, ale dobrosrdečná čarodejníca, ktorá lieta na metle a do domu zostupuje komínom.

Pol'sko

Pol'ské deti sú na rozdiel od tých našich ochudobnené o sviatok svätého Mikuláša. Ten sem prichádza až na Štedrý večer a nadel'uje okrem sladkostí aj darčeky. Vianoce sú rodinným sviatkom. Nesmie chýbať vianočný stromček. Typickým symbolom Vianoc je betlehem. Každoročne sa koná súťaž o najkrajší betlehem a spája sa s charitatívnymi zbierkami a rôznymi dobročinnými akciami. Na Štedrý deň dôsledne dodržiavajú pôst. Stôl býva zakrytý bielym obrusom s trochou slamy, ktorá má pripomínať jasličky v Betleheme. Večera býva bohatá - boršč, ryby v rôsole, kapor v sladkej slivkovej omáčke, ale aj moriak. Ako múčnik sú obľúbené makovky - žemle máčané v sladkom mlieku posypané hrozienkami a makom. Slávnostným jedlom je aj obed 25. decembra. Podáva sa meter dlhá domáca klobása alebo šunka.

Pravoslávne Vianoce

V niektorých krajinách Európy dominuje **pravoslávne vyznanie** obyvateľov. Medzi také krajiny patrí **Rusko a Bulharsko**.

Mnohé tradície sú veľmi odlišné. Cirkevný rok sa datuje podľa **byzantského kalendára**, kde Nový rok začína až 1. marca a Štedrý deň pripadá na 6. januára.

Dôležité sviatky pravoslávnej cirkvi:

- 19. december** (6. december) - sviatok svätého Mikuláša
- 6. január** (24. december) - Štedrý deň
- 7. január** (25. december) - narodenie Ježiša a klaňanie sa troch kráľov
- Baltazár, Gašpar, Melichar
- 8. január** (26. december) - 2. deň po narodení Krista - zbor posvätnej Bohorodičky:
sv. Jozef, sv. kráľ Dávid, sv. apoštol Jakub, brat Pánov
- 9. január** (26. december) - deň Mučeníkov - 14 000 detí, neviniatok zabitých Herodesom
- 14. január** (1. január) - obrezanie Pána
- 15. január** (2. január) - krst Pána v rieke Jordán, zjavenie Pána

Bulharsko

Je pravoslávnu krajinou. Vianoce sa tu slávia 6. januára. Symbolom je tiež vianočný stromček.

Na Štedrovečernom stole nechýba bravčová pečienka, šošovica, fazuľa, kapusta a ryža. Múčnikom sú špeciálne krúžky zo sladkého kysnutého cesta, chuťovo podobné našim vianočkám. Aj tu gazdovia na dedine kladú na zem v izbe slamu ako symbol Božej chudoby.

Darčeky deťom nosí štedrý dedo Koleda.

Rusko

Oslavy narodenia Pána sa začínajú v Rusku 40 dňovým pôstom. Všetky pravoslávne kostoly a chrámy sú prekrásne osvetlené sviecami a olejovými kahanmi. Pravoslávna omša v deň narodenia Pána zvyčajne trvá celú noc. Vrcholí požehnaním piatich bochníkov chleba, ale aj vína a pšenice. Všetko je potom veriacim rozdané. Nakoniec sa žehná aj olivový olej, ktorým sú veriaci pomazaní.

Večer pred dňom narodenia Pána začína veľkolepou večerou. Na stole nesmú chýbať bravčové klobásky, kutja - kaša z vareného obilia sladená medom alebo ryža s orechmi a hrozienkami, vareniky - taštičky z kysnutého cesta, plnené mletým mäsom, hubami alebo kapustou. Ako nápoj je veľmi obľúbený kvas.

Je zvykom na dvore, alebo pred domom zapalovať ohne. Ľudia veria, že sa k nim zlietnu ohriať duše predkov. Tie potom strážia šťastie v dome. Deň narodenia Pána je i dňom, keď začínajú ľudové zábavy. Zdobenie vianočného stromčeka sem prišiel, ako v mnohých krajinách, z Nemecka.

Deťom v Rusku prináša darčeky pod stromček dedo Mráz 7. januára. Deduško so sivými vlasmi, bielou bradou a fúzami prichádzal s darčekom vždy v čase zimného slnovratu. Ľudia verili, že ich príbytky ochráni pred fujavicami a svojou mrazivou berlou odoženie choroby a zlých duchov. Mrázik - deduško s dobrým srdcom sa spája s Vianocami od vlády Petra Veľkého, ktorý ho prebral z Holandska. Mrázik prichádza na zlatých saniach ťahaných tromi zázračnými koňmi. Mrázika vždy vítala pani Zima. Prichádza na saniach ťahaných jelenčekom. Rusi verili, že tam, kde udrhel kopýtkom do zeme, sa nachádzajú drahé kamene. Mrázika na jeho cestách sprevádzala krásna Snehulienka. Ich novoročný príchod sa spája s koncom pôstu a so začiatkom bujarej veselosti.

Vianočné prania

Zvončeky už zvonja a ihličie vonia,
svetlo sviečok mihotavé,
Vianoce k nám prišli práve,
preto sviatky krásne majte,
v pohode ich prežívajte.

Ligocú sa detské očka,
darčekom sa každý dočká.
Šancu nám dá Nový rok,
zas na lepší začiatok.

Želá redakčná rada časopisu SOVÍČA

Niečo na vianočné zimné dni

WWW.PURPULO.COM

Obrázky a texty prevzaté z internetu a literatúry.